

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 26 czerwca 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Święty Roch PLH060022

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 roku, poz. 627 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust.10 ustawy).

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Święty Roch PLH060022 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z DYREKTYWY RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz. U. UE L 206/7 z dnia 22.07.1992 i uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w 2007 r. Decyzją nr 2008/25/WE Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana

jako dokument C(2007) 5403). Obecnie status prawny obszaru określa decyzja Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 r., Nr 350, poz. 287).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty- Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Święty Roch PLH060022 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG: żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) (**kod-9130**) oraz wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*) (**kod-91P0**). Kody zaczerpnięto z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA). Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - Dz.U.U.E.L.92.206.7, Dz.U.U.E-sp.15-2-102 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą była Pracownia Ekspertyz Środowiskowych „DENDRUS”. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Jelino PLH060095, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 *ustawy o ochronie przyrody*:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*,
- 4) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2, oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012, poz. 1247).

Ze zidentyfikowanych zagrożeń najważniejsze wynikają z intensywnego ruchu turystycznego, związanego z obecnością ośrodków wypoczynkowych i infrastruktury rekreacyjnej w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru, a także z bardzo dużego, ale jednorazowego w skali roku natężenia ruchu pielgrzymkowego do kaplicy Świętego Rocha (raz do roku, w pierwszą niedzielę po 15 sierpnia,

w nabożeństwie w kaplicy uczestniczy do kilku tysięcy wiernych). W ostatnich latach zwraca się uwagę na wykorzystywanie terenu przez amatorów „rekreacji zmotoryzowanej” (quady). Powyższe zagrożenia obejmują całą powierzchnię obszaru, mając realny i potencjalny wpływ na przedmioty ochrony.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

W siedlisku 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), dodatkowo zagrożeniem jest obecność w drzewostanie (wydzielenie 255g) Dębu czerwonego *Quercus rubra*, który skutecznie obsiewa się w otoczeniu.

W siedlisku 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*), potencjalnym zagrożeniem może być powolna ewolucja biocenotyczna w kierunku buczyny będąca prawdopodobnie wynikiem antropopresji, polegającej na promowaniu jodły w przeszłości, zanim w granicach obecnego obszaru powołano rezerwat przyrody.

Zagrożenia, związane z ruchem pielgrzymkowym, ze względu na specyfikę jednorazowego święta kościelnego nie pozwalają na sformułowanie działań o charakterze ochrony czynnej.

Ekspansję dębu czerwonego należy pozostawić naturalnym procesom przyrodniczym, gdyż usuwanie drzew jest niezgodne z przepisami, związanymi z istnieniem strefy uzdrowiskowej. Dodatkowo, zrywka drewna, powodująca uszkodzenie runa oraz wierzchniej warstwy gleby, w terenach o urozmaiconej rzeźbie i dużym spadku terenu stwarzałyby ryzyko uruchomienia procesów erozyjnych. Usuwanie obcego, ekspansywnego gatunku może poczynić więcej szkód, niż pozostawienie obecnego stanu naturalnym procesom.

Nie zachodzi potrzeba ustalania działań w zakresie czynnej ochrony siedlisk. Za wystarczające działania uznaje się uzupełnienie stanu wiedzy o siedliskach (aspekt wiosenny) oraz monitoring naturalnych zmian w strukturze siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmiot ochrony, tj. 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) i 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*) według parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

W opracowywaniu projektu Planu Zadań Ochronnych dla w/w obszaru Natura 2000 brali udział interesariusze zaproszeni do Zespołu Lokalnej Współpracy oraz społeczeństwo.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono dwa spotkania dyskusyjne Zespołu Lokalnej Współpracy, do którego zostali zaproszeni przedstawiciele: Gminy Krasnobród, Starostwa Powiatowego w Zamościu, RDLP w Lublinie, Nadleśnictwa Zwierzyniec, Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych w Lublinie, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych. Spotkania odbyły się w dniach: 26 października oraz 25 listopada 2011 r. w siedzibie Krasnobrodzkiego Domu Kultury.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zgodnie z obowiązującym przepisami zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu projektu dokumentu, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WSTIII.6320.11.4.2011.PS z dnia 6 października 2011 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu, formie i terminie składania wniosków i uwag, natomiast obwieszczeniem z dnia 8 października 2013 r. zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych, miejscu udostępnienia dokumentacji oraz formie i terminie składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 roku, poz. 627 z późn. zm.). Obwieszczenia zostały zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazały się drukiem w prasie lokalnej tj.

w „Dzienniku Wschodnim” w 8 października dnia 2013 r. Obwieszczenia były również wywieszone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Krasnobrodzie, w dniach 8.10.2013 r. – 29.11.2013 r.

Osoby zainteresowane projektem mogły składać uwagi i wnioski przez okres 21 dni. Przedstawiciele społeczeństwa nie skorzystali z możliwości wniesienia uwag lub wniosków.

W trakcie prac nad sporządzaniem projektu Planu Zadań Ochronnych, do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie wpłynęły pisma Nadleśnictwa Zwierzyniec (znak: ZG-73-2/11 pismo z dnia 25.11.2011 r.) oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie (znak: ZO-7327-44/2012 pismo z dnia 13.09.2012 r.; znak: ZO-7327-17/11 pismo z dnia 02.08.2013 r.; znak: ZAG-7327-11/13 pismo z dnia 22.10.2013 r.) tj. od instytucji zarządzających lasami Skarbu Państwa.

Wnioski instytucji zarządzających lasami Skarbu Państwa zostały rozpatrzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie.

Wnioski merytoryczne dot. rozbieżności informacji w zakresie powierzchni siedlisk, stanowiących przedmiot ochrony, metodyki oceny parametrów stanu siedliska, ograniczeń wynikających z istnienia strefy ochrony uzdrowiskowej zostały uwzględnione w załączniku nr 5 do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Święty Roch PLH 060022, określającym działania ochronne w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony, realizacji celów działań ochronnych oraz w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

Wnioski dot. wstrzymania prac nad projektem Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Święty Roch PLH060022 ze względu na kolejne zmiany przepisów ustawy o ochronie przyrody (art.28 ust.1 pkt. 3a) nie mogły być uwzględnione. Prace zostały wszczęte z dniem 6 października 2011r., a wówczas art.28 ust.11 pkt. 3 ustawy o ochronie przyrody miał brzmienie:

”3) pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego lub rezerwatu przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w ust. 10”. Dla rezerwatu „Św. Roch”, którego powierzchnia jest tożsama z powierzchnią obszaru Natura 2000 PLH060022 opracowany projekt planu ochrony nie został zatwierdzony. Plan ochrony rezerwatu nie obejmował również zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 określonego w art. 28 ust.10 ustawy o ochronie przyrody. Po zmianie ustawy, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. w art.28 ust.11 dodano punkt 3a w brzmieniu: „3a) pokrywającego się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu został poddany ocenie oddziaływania na środowisko;”. W wyniku kolejnej zmiany ustawy o ochronie przyrody, która weszła w życie z dniem 1 października 2012 r. art. 28 ust.11 pkt 3a otrzymał brzmienie: „3a) pokrywającego się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10;”. Plan Urządzenia Lasu na lata od 2004 do 2013 wg stanu na dzień 1 stycznia 2004. RDLP w Lublinie. Nadleśnictwo Zwierzyniec.” nie był poddany ocenie oddziaływania na środowisko przed jego zatwierdzeniem. Ocena prowadzona była wyłącznie dla Aneksu. Obszar został wyznaczony Decyzją nr 2008/25/WE Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., natomiast PUL Nadleśnictwa Zwierzyniec został zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 08.07.2004 r., z kolei Aneks do PUL Nadleśnictwa Zwierzyniec został zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska z dnia 28.06.2012 roku. Aneks do planu urządzenia lasu sporządzono w związku z wystąpieniem dotkliwych szkód powstałych od huraganowych wiatrów i obfitych opadów śniegu, powodujących w okresie realizacji planu urządzenia lasu konieczność zwiększenia pozyskania drewna (użytków przygodnych) w celu utrzymania odpowiedniego stanu sanitarnego lasów. Nadleśnictwo Zwierzyniec nie wykazało również, że obowiązujący PUL Nadleśnictwa Zwierzyniec posiada wszystkie elementy wymienione w art. 28 ust. 10 ustawy (zakres merytoryczny planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000). Stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie znajduje potwierdzenie w stanowisku Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska przekazanym pismem Znak: DON-WP.082.1.74.2013.AZ.2 z dnia 06 listopada 2013, wg którego dla projektów planów zadań ochronnych, dla których prace rozpoczęto w trakcie obowiązywania poprzednich przepisów a nie zakończono przed dniem 1 października 2012 roku, powinny być również stosowane przepisy obowiązujące obecnie. Nadleśnictwo Zwierzyniec nie wykazało, że obowiązujący PUL Nadleśnictwa Zwierzyniec posiada wszystkie elementy wymienione w art.28 ust.10 ustawy.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 9 maja 2014 r. znak: PN-I.0522.11.2014.GK.

Realizacja działań zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt działań z zakresu monitoringu działań ochronnych (monitoring stanu siedlisk), stanowiących w tym przypadku równocześnie zadania z zakresu działań ochronnych (uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony) wyniesie około 30 tys. zł. Podmiotem odpowiedzialnym za zapewnienie środków finansowych na realizację zadania jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny oddziałuje na zarządcę gruntów, tj. Nadleśnictwo Zwierzyniec. Nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpłynie także na sytuację i rozwój regionalny.